

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.gov.si

Številka: 0070-19/2020/205
Ljubljana, 16. 6. 2021
EVA 2020-2611-0059
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci – skrajšani postopek - predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05-uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.
mag. Janja Garvas Hočevar v. d. generalnega sekretarja
Priloga: <ul style="list-style-type: none">
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci
Prejemniki: <ul style="list-style-type: none">
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije obravnava predlog novele zakon po skrajšanem postopku. Z novelo zakona se odpravljajo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju zakona, predvsem je potrebno uskladiti status izvajalcev osebne asistencije saj samostojni podjetniki delujejo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za pridobivanje profita, osebna asistencija pa je neprofitna dejavnost. Poleg tega je potrebno ponovno oceniti uporabnike, ki so že upravičeni do pravice do osebne asistencije, saj se je izkazalo, da strokovne komisije niso ocenjevale po enotnih merilih. Predvideva se, da bodo s ponovno oceno nekateri uporabniki osebne asistencije, ki le te ne potrebujejo za aktivno življenje, izgubili to pravico. Poleg tega je namen osebne asistencije spodbuda k samostojnejšemu življenju uporabnikov, zato je potrebno omejiti tudi družinske člane kot osebne asistente.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Cveto Uršič, državni sekretar mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide Tanja Dular, sekretarka, Direktorat za invalide Simona Kamšek, podsekretarka, Direktorat za invalide

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi zakona je sodelovala delovna skupina za pripravo novele Zakona o osebni asistenci:

- mag. Cveto Uršič, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Tanja Dular, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Simona Kamšek, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Elena Pečarič, Društvo YHD
- Kladija Poropat, Društvo YHD
- Mateja Toman, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije
- Špela Šušteršič, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije
- Mateja De Reya, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije
- Matej Žnuderl, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije
- Midhet Huskič, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije
- Iztok Suhadolnik, Zveza Sonček
- mag. Barbara Kobal Tomc, Inštitut RS za socialno varnost
- dr. Polona Dremelj, Inštitut RS za socialno varnost

Člani delovne skupine za svoje sodelovanje niso prejeli plačila.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

Janez Cigler Kralj, minister

mag. Cveto Uršič, državni sekretar

mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja

Tanja Dular, sekretarka, Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja

Simona Kamšek, podsekretarka, Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja

5. Kratek povzetek gradiva:

Osebna asistenca je pomoč pri vseh tistih opravilih, dejavnostih in opravljanju aktivnosti vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev. Osebna asistenca pomeni pomoč pri negi, spremstvu, pomoč pri branju slepim in slabovidnim, gospodinjstva opravila, ipd. Z osebno asistenco se posamezniku omogoči samostojno življenje glede na njegove potrebe in želje.

Ministrstvo financira osebno asistenco glede na dejansko opravljene ure osebne asistencije pri uporabniku. Cena ure storitve osebne asistencije od 1.10. 2020 dalje je 12 eurov na uro pri izvajalcih osebne asistencije, ki izvajajo osebno asistenco do pet uporabnikom, in 13,85 eurov na uro pri izvajalcih osebne asistencije, ki izvajajo osebno asistenco za več kot pet uporabnikov.

Uporabniki sofinancirajo storitve osebne asistencije s polovico prejetega dodatka za pomoč in potrežbo.

Zaradi nepravilnosti, ki so se pokazale med izvajanjem zakona, je treba Zakon o osebni asistenci spremeniti zaradi odprave nepravilnosti.

Ministrstvo je oblikovalo delovno skupino za pripravo sprememb Zakona o osebni asistenci, ki bo zaostri pogoje in ciljano usmerila pravico do osebne asistencije na aktivno in samostojnejše življenje v družbi. Prav tako se bo spremenilo ocenjevalno orodje.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE

d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	-10 MIO	-10 MIO	-10 MIO
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
– Glede na obstoječe podatke in zgornje predpostavke se bodo izdatki proračuna Republike Slovenije na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci znižali v treh letih skupaj za približno 30 mio eurov, vsako leto torej za 10 mio eurov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				

Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic. Za njegovo izvajanje so sredstva zagotovljena v okviru Zakona o osebni asistenci v Proračunu Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 na proračunski postavki PP 180048 "Izvajanje Zakona o osebni asistenci«. Predvsem se pričakuje znižanje stroškov za izvajanje osebne asistence v naslednjem letu.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Kratka obrazložitev

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 24. 12. 2020 na e-Demokraciji

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Predlog zakona je bil 24. decembra 2020 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do 25. januarja 2021. V javni obravnavi je bilo posredovano več kot 250 pripomb. Vse pripombe so se preučile in v največji meri tudi upoštevale. Predlagatelj zakona se je posvetoval tudi z delovno skupino katere člani so bili uporabniki osebne asistence.

V času javne obravnave smo prejeli tudi pripombe Varuha človekovih pravic RS, Zagovornika načela enakosti in Informacijskega pooblaščenca.

Upoštevani so bili: – delno.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Janez Cigler Kralj MINISTER	

VLADA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05-uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji ... sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalnega sekretarja

Priloga:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci

Prejemniki:

- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSEBNI ASISTENCI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS št. 10/17 in 31/18; v nadaljnjem besedilu: zakon) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel februarja leta 2017 in spremembe in dopolnitve zakona pa marca leta 2018. Zakon se je začel uporabljati 1. januarja 2019. Zakon je uveljavil dve pravici in sicer pravico do osebne asistencije in za gluhe, slepe in gluhoslepe uporabnike pravico do komunikacijskega dodatka. Namen zakona je omogočiti invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo o svojem življenju. Zakon zato zagotavlja osebno asistenco na domu, na delovnem mestu, pri izobraževanju in pri vključevanju v socialno okolje. Z osebno asistenco se invalidkam in invalidom zagotovi podpora pri izvajanju aktivnosti, vezanih na vključevanje v družbo, ki jih ne morejo izvajati sami zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebujejo doma in zunaj doma, da lahko živijo neodvisno, aktivno in so enakopravno vključeni v družbo.

Pri izvajanju zakona se je pojavilo več pomanjkljivosti, katere namen je odpraviti z novelo zakona.

Zakon v 10. členu opredeljuje, da se osebna asistencija izvaja kot nepridobitna dejavnost, lahko pa jo izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki, ki so na podlagi odločbe Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

Osebna asistencija se izvaja kot nepridobitna dejavnost. Z načelom nepridobitnega izvajanja osebne asistencije ni v skladu, da so izvajalci osebne asistencije lahko samostojni podjetniki posamezniki. Podjetnik (s.p.) je namreč pravnoorganizacijska oblika, organizirana skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21; v nadaljnjem besedilu: Zakon o gospodarskih družbah), ki opravlja pridobitno dejavnost. Bistvo izvajanja osebne asistencije ni pridobivanje dobička. V Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 57/18, 13/19 in 128/20) je predpisana metodologija za izračun cene ure osebne asistencije. Storitve osebne asistencije se financirajo iz proračuna Republike Slovenije. Prav nasprotje med izvajanjem osebne asistencije kot nepridobitne dejavnosti in izvajalci osebne asistencije, ki so organizirani kot samostojni podjetniki posamezniki v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za izvajanje pridobitne dejavnosti, je eden izmed razlogov za predlagane spremembe zakona.

Zakon do sedaj ni določal, da bi morali izvajalci imeti določene izkušnje s področja izvajanja osebne asistencije. Izvajanje storitev osebne asistencije zahteva posebna znanja s strani izvajalca osebne asistencije, zato je, zaradi varstva uporabnikov dodan nov pogoj in sicer, da morajo društva in zavodi, ki so izvajalci osebne asistencije, delovati v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva.

Novela določa, da so izvajalci osebne asistencije lahko humanitarne organizacije in invalidske organizacije s pridobljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonu, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

Poleg tega novela drugače opredeljuje osebne asistente. Osebni asistenti so lahko fizične osebe, ki opravljajo osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistencije na podlagi pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja, po pogodbi civilnega prava ali kot samostojni podjetniki posamezniki, če so polnoletni, poslovno sposobni in iz kazenske evidence ne izhaja, da so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih. Osebni asistenti morajo imeti opravljeno usposabljanje po zakonu.

Kot podjetnik posameznik lahko osebni asistent opravlja osebno asistenco največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja. Po pogodbi civilnega prava, to je po podjemni pogodbi ali kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev, pa lahko osebni asistenti samo nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar največ 720 ur v koledarskem letu.

Za uporabnike storitev osebne asistencije je ključno, da se osebna asistencija izvaja kakovostno, kar pa je možno le, če osebni asistenti niso preobremenjeni in če osebno asistenco ne izvajajo več kot 40 ur tedensko, kar dovoljuje tudi delovna pravna zakonodaja. Pri samostojnih podjetnikih posameznikih ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da bi osebni asistent kot podjetnik posameznik lahko opravljal osebno asistenco tudi več kot osem ur dnevno, kar pa ne zagotavlja kakovosti izvajanja osebne asistencije. S predlogom se odpravlja ta anomalija. Novela tudi določa, da osebni asistenti, ki delajo na podlagi podjemne pogodbe ali kot občasno ali začasno delo dijakov ali študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev, lahko le nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar ne več kot 720 ur v koledarskem letu. Navedena omejitev 720 ur v koledarskem letu izhaja iz Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US in 189/20 – ZFRO), ki ureja začasno in občasno delo upokojencev.

Novela določa, da osebno asistenco kot osebni asistent lahko izvajata le dva družinska člana. Kot družinski član se šteje:

- zakonec ali zunaj zakonski partner,
- partner iz zakonske zveze ali neskljenjene partnerske zveze,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prejšnje alineje,
- brat ali sestra,
- vnuk, vnukinja in
- sorodnik po svaštvu do vštete drugega kolena.

Zakon ni omejeval družinskih članov, da ne bi smeli biti osebni asistenti uporabnikom svojim družinskim članom. Bistvo osebne asistencije je zagotavljati uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi.« Osebna asistencija daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi – iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. Če so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar seveda je v njihovo korist in v skladu z načeli osebne asistencije. Zaradi navedenega sta osebna asistenta lahko samo dva ožja družinska člana uporabnika.

12. člen zakona določa pogoje za podelitev in odvzem statusa izvajalca osebne asistencije ter vpis in izbris v register izvajalcev osebne asistencije.

Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,

- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, če osebni asistenti na mesec pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije in mora tako za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposlovati še po enega usklajevalca osebne asistencije,
- dokazila o statusu iz 10. člena tega zakona,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s izvajanja osebne asistencije in
- ima poravnane davke in prispevke.

Novost je, da mora izvajalec osebne asistencije izvajati osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov. Naloge strokovnega vodje so predvsem strokovne narave. Nudi pomoč uporabnikom pri upravljanju z njihovo osebno asistenco, skrbi za kakovostno izvajanje osebne asistencije, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistencije. Odgovoren je za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistencije. Namen zakona je, da uporabniki dobijo kvalitetne in strokovne storitve osebne asistencije in to vsi uporabniki enako, ne glede na to, koliko uporabnikom nudi osebno asistenco posamezni izvajalec osebne asistencije. Prav zaradi izenačitve uporabnikov v smislu kakovosti in strokovnosti izvajanja osebne asistencije, novela zakona predvideva, da bodo morali imeti vsi izvajalci osebne asistencije zaposlenega strokovnega vodjo. Večji izvajalci morajo poleg strokovnega vodje imeti zaposlenega tudi usklajevalca osebne asistencije in sicer, če osebni asistenti pri njem opravijo 6.960 ur storitev osebne asistencije. Ure predstavljajo približno delo 40 osebnih asistentov, ki so zaposleni za polni delovni čas. Za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije (delo 20 redno zaposlenih osebnih asistentov za polni delovni čas) pa bo moral izvajalec zaposliti dodatnega usklajevalca osebne asistencije.

Poleg navedenega mora izvajalec osebne asistencije tudi revidirati računovodske izkaze vsako leto tako, da vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o opravljenih dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, ugotovi, ali so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu in je zagotovljena njihova namenska poraba. Potreben pa je tudi nadzor nad izvajanjem osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije in uporabnikih.

Za kvalitetno izvajanje osebne asistencije je izjemnega pomena tudi usposabljanje vseh deležnikov. Tako zaradi kakovostnejšega izvajanja osebne asistencije novela določa način in izvajalce usposabljanja. Izvajalci osebne asistencije bodo svoje uporabnike, njihove zakonite zastopnike in pri njih zaposlene osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije lahko usposabljali le, če že več kot štiri leta izvajajo osebno asistenco (pred uveljavitvijo zakona tudi kot izvajalci programov osebne asistencije, ki jih je sofinanciralo ministrstvo), drugače pa bo usposabljanje organiziral Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inštitut). Usposabljanje koordinatorjev socialnega varstva še naprej organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Usposabljanje članov strokovnih komisij pa je zaupano inštitutu. Inštitut je tudi razvijalec orodja za ocenjevanje potreb po osebni asistenci. S kvalitetnim usposabljanjem izvedencev se želi doseči boljše poznavanje ocenjevalnega orodja in s tem bolj primerljivo ocenjevanje vseh uporabnikov.

Spreminja se postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije. Določa se, da lahko vlagatelj vloži vlogo največ štiri mesece pred dopolnjenim 18. letom starosti. Razširja se nabor dokazil, ki jih mora vsebovati vloga, priloži se dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti, zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstvenem stanju vlagatelja ter uporabi medicinsko tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci, navedbo o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, vezanih na neodvisno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev, odločbo o priznani pravici in

višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoč, dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen oziroma se izobražuje, dokazila s katerimi dokazuje vključenost v programe ali storitve iz 9. člena zakona ter izjavo o resničnosti navedenih podatkov v vlogi z materialno in kazensko odgovornostjo. Dokazila, ki izkazujejo določeno pravico, so zahtevana le v primeru, če uporabnik z njimi razpolaga.

Pristojni center za socialno delo po pregledu vloge lahko zavrne pravico do osebne asistence, če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev za priznanje pravice. Kadar pa ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za priznanje pravice, imenuje dvočlansko strokovno komisijo, ki jo predlaga inštitut, ki poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence. Na podlagi mnenja strokovne komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi število ur in vrsto storitev osebne asistence, v kateri mora biti naveden zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima.

Priloga odločbe o pravici do osebne asistence je vrednotnica o osebni asistenci. Na vrednotnici, ki jo določi minister, se določi število ur osebne asistence, ki uporabniku pripadajo.

V praksi se opaža, da trenutna ureditev strokovnih komisij za ocenjevanje potreb po osebni asistenci ni primerna. Članov na listi izvedencev je preveliko, niso dovolj dobro seznanjeni s samim ocenjevalnim orodjem. Zato se predlaga, da se v okviru inštituta ustanovi izvedenski organ, torej, da bodo člani strokovnih komisij, ki jih bo imenoval upravni odbor Inštituta na predlog direktorja Inštituta, delovali v sklopu Inštituta.

Ugotovilo se je, da je nujno potrebna ponovna ocena do upravičenosti do ur osebne asistence pri vseh uporabnikih. Osebna asistenca je namenjena aktivnemu življenju uporabnika, zato bo pri ponovnem ocenjevanju aktivnost uporabnika imela večjo težo pri določitvi ur osebne asistence pri posameznem uporabniku. V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence se bo preverjala ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistence priznanih z odločbo o pravici do osebne asistence, po uradni dolžnosti, najkasneje v petih letih od datuma pridobitve pravice do osebne asistence. Prav tako je dana predčasna možnost uvedbe postopka koordinatorju invalidskega varstva, kadar zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistence ali druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno. Vse uporabnike osebne asistence, ki so pravico do osebne asistence pridobili do začetka veljavnosti novele zakona, pa se bo ponovno ocenilo v roku treh let od uveljavitve zakona.

Vseh sprememb, ki jih predvideva novela zakona ni možno izpeljati na dan same uveljavitve zakona, zato je bilo potrebno določiti tudi roke za izvedbo teh prilagoditev. Cilj torej je, da se uporabnikom zagotavlja nemoteno opravljanje storitev osebne asistence.

Vsi zgoraj naštetih razlogi so privedli do priprave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Namen in cilj

Namen zakona je odprava pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri sami izvedbi zakona s ciljem uporabnikom zagotoviti čim kvalitetnejše izvajanje storitev osebne asistence, ki jo potrebujejo za aktivnejše vključevanje v delo, izobraževanje in družbo.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika,
- pravica do svobodne izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistence,

- omogočanje vključenosti v skupnost,
- individualna obravnava, zagotavljanje enakih možnosti in dostopnost
- kakovostno in strokovno izvajanje pravice do osebne asistencе.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

V 9. členu zakona se natančneje določa razmerje med storitvami osebne asistencе in drugimi storitvami. Spremembe določa 1. člen novele. Institucionalno varstvo, družinski pomočnik in dolgotrajna bolnišnično obravnavo, v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, se izključujejo s storitvami osebne asistencе. Dodatno se storitve osebne asistencе izključujejo s institucionalnim varstvom po predpisih, ki urejajo šolsko zakonodajo. Prav tako se osebna asistencа izključuje s storitvijo socialnega vključevanja bivanja s podporo skladno z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov. Osebna asistencа se izključuje tudi s prestajanjem zaporne kazni.

Osebna asistencа pa se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu kot tudi ne s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, vendar se odobrene ure osebne asistencе zmanjšajo za število odobrenih ur drugih storitev. Novost je, da enako velja tudi za ure, ko je uporabnik osebne asistencе vključen v izvajanje vzgojno izobraževalnega programa. Vzgojno izobraževalni programi so programi, ki se izvajajo do višješolskega oziroma visokošolskega študija. V višješolskem oziroma visokošolskem študiju se namreč izvajajo izobraževalni programi. Pomeni, da imajo študenti lahko priznано osebno asistencо za čas študija. Ure osebne asistencе se zmanjšajo tudi za ure, ko je uporabnik upravičen do storitev socialnega vključevanja, razen storitve bivanja s podporo, kjer se osebna asistencа izključuje.

Zakon v 10. členu opredeljuje, da se osebna asistencа izvaja kot nepridobitna dejavnost, lahko pa jo izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki, ki so na podlagi odločbe Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vpisani v register izvajalcev osebne asistencе.

Osebna asistencа se izvaja kot nepridobitna dejavnost. Z načelom nepridobitnega izvajanja osebne asistencе ni v skladu, da so izvajalci osebne asistencе lahko samostojni podjetniki posamezniki. Podjetnik (s.p.) je namreč pravnoorganizacijska oblika, organizirana skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, ki opravlja pridobitno dejavnost. Bistvo izvajanja osebne asistencе ni pridobivanje dobička. V Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 57/18, 13/19 in 128/20) je predpisana tudi metodologija za izračun cene ure osebne asistencе. Storitve osebne asistencе se financirajo iz proračuna Republike Slovenije. Prav nasprotje med izvajanjem osebne asistencе kot nepridobitne dejavnosti in izvajalci osebne asistencе, ki so organizirani kot samostojni podjetniki posamezniki skladno z Zakonom o gospodarskih družbah za izvajanje pridobitne dejavnosti, je eden izmed razlogov za predlagane spremembe zakona.

Zakon do sedaj ni določal, da bi morali izvajalci imeti določene izkušnje s področja izvajanja osebne asistencе. Izvajanje storitev osebne asistencе zahteva posebna znanja s strani izvajalca, zato je, zaradi varstva uporabnikov dodan nov pogoj in sicer, da morajo društva in zavodi, ki so izvajalci osebne asistencе, delovati v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

Novela določa, da so izvajalci osebne asistencе lahko humanitarne organizacije in invalidske organizacije ter zavodi in društva, ki pa morajo imeti priznan status v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva.

V 11. členu zakon (3. člen novele) predeljuje osebne asistente. Osebni asistenti so lahko fizične osebe, ki opravljajo osebno asistencо pri izvajalcih osebne asistencе na podlagi pogodbe o zaposlitvi

po zakonu, ki ureja delovna razmerja, po pogodbi civilnega prava ali kot samostojni podjetniki posamezniki, če so polnoletni, poslovno sposobni in iz kazenske evidence ne izhajajo, da so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih. Osebni asistenti morajo imeti opravljeno usposabljanje po zakonu.

Kot podjetnik posameznik lahko osebni asistent opravlja osebno asistenco največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja. Po pogodbi civilnega prava, to je po podjemni pogodbi ali kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev, pa lahko osebni asistenti samo nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar največ 720 ur v koledarskem letu.

Za uporabnike storitev osebne asistencije je ključno, da se osebna asistenco izvaja kakovostno, kar pa je možno le, če osebni asistenti niso preobremenjeni in če osebno asistenco ne izvajajo več kot 40 ur tedensko, kar dovoljuje tudi delovno pravna zakonodaja. Pri samostojnih podjetnikih posameznikih ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da bi osebni asistent kot podjetnik posameznik lahko opravljal osebno asistenco tudi več kot osem ur dnevno, kar pa ne zagotavlja kakovosti izvajanja osebne asistencije. S predlogom se odpravlja ta anomalija. Novela tudi določa, da osebni asistenti, ki delajo na podlagi podjemne pogodbe ali kot občasno ali začasno delo dijakov ali študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev, lahko le nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar ne več kot 720 ur v koledarskem letu. Navedena omejitev 720 ur v koledarskem letu izhaja iz Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US in 189/20 – ZFRO), ki ureja začasno in občasno delo upokojencev.

Veljavni zakon ni omejeval družinskih članov, da ne bi smeli biti osebni asistenti uporabnikom svojim družinskim članom. Bistvo osebne asistencije je zagotavljati uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi.« Osebna asistenco daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi – iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. V kolikor so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar seveda je v njihovo korist in v skladu z načeli osebne asistencije. Zaradi navedenega delo osebnega asistenta lahko opravljata samo dva ožja družinska člana uporabnika.

12. člen zakona (4. člen novele) določa pogoje za podelitev in odvzem statusa izvajalca osebne asistencije ter vpis in izbris v register izvajalcev osebne asistencije.

Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

1. bo izvajal osebno asistenco za najmanj 10 uporabnikov,
2. ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva,
3. ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, če osebni asistenti na mesec pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije in mora tako za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposlovati še po enega usklajevalca osebne asistencije.
4. dokazila o statusu iz 10. člena tega zakona,
5. mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s izvajanja osebne asistencije in
6. ima poravnane davke in prispevke.

Novost je, da mora izvajalec osebne asistencije izvajati osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov. Naloge strokovnega vodje osebne asistencije so predvsem strokovne narave. Nudi

pomoč uporabnikom pri upravljanju z njihovo osebno asistenco, skrbi za kakovostno izvajanje osebne asistenc, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistenc. Odgovoren je za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistenc. Namen zakona je, da uporabniki dobijo kvalitetne in strokovne storitve osebne asistenc in to vsi uporabniki enako, ne glede na to, koliko uporabnikom nudi osebno asistenco posamezni izvajalec osebne asistenc. Prav zaradi izenačitve uporabnikov v smislu kakovosti in strokovnosti izvajanja osebne asistenc, novela zakona predvideva, da bodo morali imeti vsi izvajalci osebne asistenc zaposlenega strokovnega vodjo. Večji izvajalci morajo poleg strokovnega vodje imeti zaposlenega tudi usklajevalca osebne asistenc in sicer, če osebni asistenti pri njem opravijo 6.960 ur storitev osebne asistenc. Ure predstavljajo približno delo 40 osebnih asistentov, ki so zaposleni za polni delovni čas. Za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistenc (delo 20 redno zaposlenih osebnih asistentov za polni delovni čas) pa bo moral izvajalec zaposliti dodatnega usklajevalca osebne asistenc.

Izvajalci osebne asistenc morajo letno tudi revidirati letna poročila, izvajal pa se bo nadzor nad izvajanjem osebne asistenc pri izvajalcih osebne asistenc in uporabnikih.

Za kvalitetno izvajanje osebne asistenc je izjemnega pomena tudi usposabljanje vseh deležnikov. Tako zaradi kakovostnejšega izvajanja osebne asistenc novela določa način in izvajalce usposabljanja. Izvajalci osebne asistenc bodo svoje uporabnike, njihove zakonite zastopnike in pri njih zaposlene osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistenc lahko usposabljali le, če že več kot štiri leta izvajajo osebno asistenco (pred uveljavitvijo zakona tudi kot izvajalci programov osebne asistenc, ki jih je sofinanciralo ministrstvo), drugače pa bo usposabljanje organizirala Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo. Usposabljanje koordinatorjev socialnega varstva še naprej organizira Skupnost centrov socialnega varstva Slovenije. Usposabljanje članov strokovnih komisij bo izvajal inštitut. Inštitut je namreč tudi razvijalec orodja za ocenjevanje potreb po osebni asistenci. S kvalitetnim usposabljanjem izvedencev se želi doseči boljše poznavanje ocenjevalnega orodja in s tem bolj primerljivo ocenjevanje vseh uporabnikov.

Spreminja se postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistenc. Določa se, da lahko vlagatelj vloži vlogo največ štiri meseca pred dopolnjenim 18. letom starosti. Razširja se nabor dokazil, ki jih mora vsebovati vloga, med drugim je potrebno priložiti dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti, zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstvenem stanju vlagatelja ter uporabi medicinsko tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci, navedbo o potrebi po storitvah osebne asistenc pri opravljanju aktivnosti, vezanih na neodvisno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev, odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči, dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen oziroma se izobražuje, dokazila s katerimi dokazuje vključenost v programe ali storitve iz 9. člena zakona ter izjavo o resničnosti navedenih podatkov v vlogi z materialno in kazensko odgovornostjo. Dokazila, ki izkazujejo določeno pravico, so zahtevana le v primeru, če uporabnik z njimi razpolaga.

Pristojen center za socialno delo po pregledu vloge lahko zavrne pravico do osebne asistenc, če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev za priznanje pravice. Kadar pa ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za priznanje pravice, dvočlanska strokovna komisija, ki deluje v okviru inštituta, poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistenc. Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistenc, v kateri določi obseg ur in vrsto storitev osebne asistenc.

Priloga odločbe o pravici do osebne asistenc je vrednotnica o osebni asistenci. Na vrednotnici, ki jo določi minister, se ugotovi, koliko ur osebne asistenc uporabniku pripada.

V praksi se opaža, da trenutna ureditev strokovnih komisij za ocenjevanje potreb po osebni asistenci ni primerna. Članov na listi izvedencev je preveliko, člani niso dovolj dobro seznanjeni s samim ocenjevalnim orodjem. Zato predlagamo, da se v okviru inštituta ustanovi izvedenski organ, torej, da bodo člani strokovnih komisij, ki jih bo imenoval upravni odbor Inštituta na predlog direktorja Inštituta, delovali v sklopu Inštituta.

Ugotovilo se je, da je nujno potrebna ponovna ocena upravičenosti do ur osebne asistencije pri vseh uporabnikih. Osebna asistencija je namenjena aktivnemu življenju uporabnika, zato bo pri ponovnem ocenjevanju aktivnost uporabnika imela večjo težo pri določitvi ur osebne asistencije pri posameznem uporabniku. V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije se bo preverjala ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistencije priznanih z odločbo o pravici do osebne asistencije, po uradni dolžnosti, najkasneje v petih letih od datuma pridobitve pravice do osebne asistencije. Uporabniku se bo s ponovno oceno lahko priznal drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije, ki so mu bile že priznane z veljavno odločbo. Lahko se bo ugotovilo, da uporabnik sploh ni upravičen do storitev osebne asistencije. Prav tako je dana predčasna možnost uvedbe postopka koordinatorju invalidskega varstva, kadar zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistencije ali druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno. Uporabnike osebne asistencije, ki so upravičeni do storitev osebne asistencije pred začetkom veljavnosti novele Zakona o osebni asistenci, pa bodo po uradni dolžnosti ponovno ocenjeni v treh letih od začetka veljavnosti novele zakona.

b) Način reševanja

Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije se za uporabnike, ki že imajo priznano pravico do osebne asistencije, izvede v roku treh let od pričetka veljavnosti tega zakona. Po uradni dolžnosti se bo v postopku ponovne ocene presodila upravičenost do osebne asistencije.

Določi se prehodno obdobje za uskladitev statusa izvajalcev osebne asistencije. Izvajalci osebne asistencije, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencije, in ne izpolnjujejo novo določenih pogojev po spremembi zakona, se bodo lahko v prehodnem obdobju šestih mesecev oziroma enega leta preoblikovali ali izpolnili pogoje iz novih prve, druge in tretje alineje spremenjenega drugega odstavka 12. člena zakona. V kolikor se ne bodo ustrezno preoblikovali, se jih bo izbrisalo iz registra izvajalcev osebne asistencije po uradni dolžnosti.

Pogoj delovanja v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva ne velja za izvajalce osebne asistencije, ki so do začetka veljavnosti novele zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

Če se izvajalec osebne asistencije odloči, da ne bo več izvajal osebne asistencije, ali mu je status izvajalca osebne asistencije odvzet po uradni dolžnosti, mora uporabnikom v roku enega meseca zagotoviti novega izvajalca osebne asistencije. Izvajalci osebne asistencije, ki v prehodnem obdobju ne bodo izpolnili pogojev za ponovni vpis v register izvajalcev osebne asistencije, bodo po uradni dolžnosti izbrisani iz tega registra.

Dovoljuje se, da družinski člani še nadalje, vendar ne več kot šest mesecev, opravljajo delo osebnih asistentov. V tem času morajo zagotoviti nove osebnih asistente, ki jih bodo nadomestili in ne bodo hkrati družinski člani uporabnika.

Upravičenci, ki so bili upravičeni do družinskega pomočnika preden so pridobili pravico do osebne asistencije po tem zakonu, lahko v šestih mesecih od začetka veljavnosti tega zakona, na pristojnem centru za socialno delo ponovno uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, v kolikor prenehajo uveljavljati pravico do osebne asistencije. V tem primeru ni potrebno pridobiti ponovnega mnenja o pravici do družinskega pomočnika invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Inštitut pa v treh mesecih od uveljavitve tega zakona oblikovati izvedenski organ iz 21. člena zakona.

c) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije, predvsem pa predlog zakona implementira temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja invalidov v družbi.«.

d) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je bil 24. decembra 2020 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do 25. januarja 2021. V javni obravnavi je bilo posredovano več kot 250 pripomb. Vse pripombe so se preučile in v največji meri tudi upoštevale. Predlagatelj zakona se je posvetoval tudi z delovno skupino katere člani so bili uporabniki osebne asistencije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog novele zakona nima dodatnih neposrednih finančnih posledic na proračun. Finančne posledice ima veljavni Zakon o osebni asistenci, ki se je začel izvajati 1. januarja 2019. Za izvajanje veljavnega zakona so zagotovljena finančna sredstva na PP 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci«. Za leto 2021 je v proračunu zagotovljenih 83.430.000,00 eurov in to za izplačilo izvedenih storitev osebne asistencije, komunikacijskega dodatka in plačila strokovnih komisij za oceno pravice do osebne asistencije.

Predlog zakona ne vpliva na druga javnofinančna sredstva.

V mesecu januarju 2021 je bilo za izvajanje osebne asistencije namenjenih 8,8 mio eurov za 2.475 uporabnikov osebne asistencije pri 162 delujočih izvajalcih osebne asistencije.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci uveljavlja institut ponovne ocene pravice do osebne asistencije. Vsi uporabniki, ki so bili upravičeni do osebne asistencije pred začetkom uveljavitve tega zakona se bodo po uradni dolžnosti v treh letih ponovno ocenili. Naveden institut bo omogočil, da se uporabniki ponovno ocenijo in da se s tem preveri ali dejansko izpolnjujejo pogoje po zakonu, predvsem v smislu njihove aktivnosti pri samostojnem življenju in vključevanju v družbo. Ponovno se bo ocenil tudi obseg dodeljenih ur osebne asistencije posameznemu uporabniku, ki bo lahko ostal enak, se znižal ali zvišal. Novela omogoča prestop osebnih asistentov v institut družinskega pomočnika pod določenimi pogoji, sprejem zakona, ki bi urejal dolgotrajno oskrbo pa bi pripomogel k še dodatnemu znižanju števila uporabnikov osebne asistencije. Ocenjujemo, da bi se število uporabnikov osebne asistencije oziroma obseg dodeljenih ur storitev osebne asistencije znižal približno za 40 odstotkov v treh letih.

Glede na obstoječe podatke in zgornje predpostavke se bodo izdatki proračuna Republike Slovenije na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osebni asistenci znižali v treh letih skupaj za približno 30 mio eurov, vsako leto torej za 10 mio eurov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic. Za njegovo izvajanje so sredstva zagotovljena v okviru Zakona o osebni asistenci v Proračunu Republike Slovenije za leti 2021 in 2022 na proračunski postavki PP 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci«. Predvsem se pričakuje znižanje stroškov za izvajanje osebne asistencije v naslednjem letu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanj s pravnim redom Evropske unije.

Švedska

Zakonska podlaga ureditvi osebne asistencije na Švedskem je Zakon o osebni asistenci (LASS) iz leta 1994. V tem pravnem aktu je uzakonjena pravica do neposrednega financiranja osebne asistencije, ki jo lahko uveljavljajo osebe stare do 65 let z dolgotrajnimi telesnimi in intelektualnimi okvarami, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo minimalno 20 ur tedensko asistenco pri opravljanju osnovnih življenjskih opravil, kot so na primer oblačenje, umivanje, hranjenje, komuniciranje in podobno. Potreba uporabnika po minimalno 20 ur pomoči za opravljanje osnovnih življenjskih opravil na teden je tista meja, ki zagotavlja odobritev osebne asistencije s strani državnega organa, uporabnike, ki imajo manjše potrebe, obravnavajo organi na ravni lokalne skupnosti. Te osebe in osebe, starejše od 65 let, lahko zaprosijo za podobne storitve, kot je osebna asistenca, vendar nimajo zakonske pravice do neposrednega financiranja teh storitev. Lokalne oblasti jim storitve tako zagotovijo preko različnih servisov. Izplačila za osebe, ki so upravičene do neposrednega financiranja osebne asistencije, koordinira Nacionalna socialna zavarovalnica. Stroške 20 ur asistencije tedensko pokriva lokalna skupnost, ostalo pa se financira iz državnega proračuna. Višina izplačila ni odvisna od finančnega položaja uporabnika in njegove družine. Potreba uporabnika po osebni asistenci je izražena v številu ur pomoči na teden. Najvišjo vrednost ure določi vlada.

Danska

Do osebne asistencije so upravičene osebe s hudimi in (dolgo)trajnimi telesnimi ali osebnimi duševnimi invalidnostmi, ki zmanjšujejo njihovo zmožnost funkcioniranja v vsakdanjem življenju in potrebujejo pomoč pri izvajanju temeljnih dnevnih opravil. Pomembno je tudi, da je oseba v aktivnem življenjskem obdobju. Zakonodaja glede na vrsto invalidnosti ne izključuje nobene skupine invalidov, vendar pa so v praksi do osebne asistencije v največjem obsegu upravičeni težje fizično oziroma gibalno ovirani invalidi, ki so zmožni sami upravljati osebno asistenco. Približno tretjina oseb, ki prejemajo osebno asistenco, ima dnevno 24 urno pomoč, povprečno prejemajo od 15 do 18 ur osebne asistencije dnevno.

Španija

Upravičenci glede na vrsto invalidnosti: Osnovna merila upravičenosti do osebne asistencije določa državna zakonodaja, podrobneje pa so opredeljena v predpisih posameznih regij oziroma dežel, kar pomeni, da se dostopnost in prakse izvajanja osebne asistencije med posameznimi regijami razlikujejo. Nacionalni zakon pri določanju upravičenosti do osebne asistencije upošteva medicinski model, ki je usmerjen v ocenjevanje funkcionalnih zmožnosti invalidne osebe. Pri tem ocenjujejo predvsem telesne – fizične zmožnosti, ne upoštevajo pa njenih potreb v vsakdanjem življenju. Osebe razvrstijo v tri tipe glede na stopnjo invalidnosti, pri čemer so do osebne asistencije upravičene le osebe, ki so uvrščene v prvo skupino, kar pomeni, da gre za invalide, ki so zelo odvisni od pomoči drugih. Višina financiranja osebne asistencije je odvisna od dohodkov in premoženja osebe. Skupine oseb glede na vrsto invalidnosti, ki niso upravičene do osebne asistencije: Teoretično je osebna asistenca zagotovljena vsem skupinam invalidov. Vendar pa je glede na to, da se pri upravičenosti do osebne asistencije uporablja medicinski model, ki upošteva predvsem fizične zmožnosti osebe, praktično nemogoče, da bi oseba, ki ni telesno ovirana, dobila osebno asistenco.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic glede postopkov oziroma poslovanju javne uprave in pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznosti strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo izboljšal kakovost življenja invalidov in njihovo izenačevanje možnosti ter vključevanje v družbo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Novela zakona se bo zainteresirani javnosti predstavila v obliki predavanj, sestankov.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Predlog zakona bo skupaj z Zakonom o osebni asistenci podlaga za pripravo analiz spremljanja in izvajanja osebne asistence (analiza Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo).

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil 24. decembra 2020 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do 25. januarja 2021. V javni obravnavi je bilo posredovano več kot 250 pripomb. Vse pripombe so se preučile in v največji meri tudi upoštevale. Predlagatelj zakona se je posvetoval tudi z delovno skupino katere člani so bili uporabniki osebne asistence.

V času javne obravnave smo prejeli tudi pripombe Varuha človekovih pravic RS, Zagovornika načela enakosti in Informacijskega pooblaščenca.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona je sodelovala delovna skupina za pripravo novele Zakona o osebni asistenci v kateri so poleg predstavnikov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sodelovali še:

- Elena Pečarič, Društvo YHD,
- Kladija Poropat, Društvo YHD,
- Mateja Toman, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Špela Šušteršič, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Mateja De Reya, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,

- Matej Žnuderl, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Midhet Huskič, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Iztok Suhadolnik, Zveza Sonček,
- mag. Barbara Kobal Tomc, Inštitut RS za socialno varnost,
- dr. Polona Dremelj, Inštitut RS za socialno varnost.

Člani delovne skupine za svoje sodelovanje niso prejeli plačila.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Janez Cigler Kralj, minister
- mag. Cveto Uršič, državni sekretark
- mag. Andrejka Znoj, generalna direktorica Direktorata za invalide
- Tanja Dular, sekretarka, Direktorat za invalide
- Simona Kamšek, podsekretarka, Direktorat za invalide

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17 in 31/18) se v 9. členu prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravica do osebne asistencence se izključuje s:

- celodnevni institucionalni varstvom, družinskim pomočnikom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva,
- celodnevni institucionalni varstvom (domska oskrba) v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo,
- storitvijo socialnega vključevanja prebivanje s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, in
- prestajanjem zaporne kazni.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Pravica do osebne asistencence se ne izključuje s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencence zmanjša za število ur, ki so bile uporabniku priznane iz naslova teh storitev. Odobrene ure osebne asistencence se zmanjšajo za število ur, ko je uporabnik vključen v izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa.

Za tretjim odstavkom se doda nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Število odobrenih ur osebne asistencence se zmanjša za število ur, za katere je uporabnik vključen v programe ali storitve iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki so bile uporabniku priznane iz naslova vključenosti v izvedbeni načrt osebne asistencence.«.

2. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

»10. člen
(izvajalci osebne asistencence)

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo humanitarne organizacije in invalidske organizacije s pridobljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, ali zakonu, ki ureja invalidske organizacije, ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva, z vpisom v register izvajalcev osebne asistencence iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).«

3. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(osebni asistent)

(1) Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencence na podlagi pogodbe o zaposlitvi v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, na podlagi podjemne pogodbe ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sam opravlja delo osebnega asistenta, če:

- je polnoletna,
- je poslovno sposobna,

- iz kazenske evidence ne izhaja, da je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti v skladu z drugimi predpisi, in
- ima opravljeno usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Osebni asistent, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, opravlja osebno asistenco:

- kot samostojni podjetnik posameznik največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja,
- za čas nadomeščanja redno zaposlenih osebnih asistentov, vendar ne več kot 720 ur v koledarskem letu, na podlagi podjemne pogodbe, kot začasno in občasno delo dijakov in študentov v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, ali kot začasno ali občasno delo upokojencev v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(3) Osebno asistenco uporabniku opravljata največ dva družinska člana uporabnika za polni delovni čas. Za družinskega člana uporabnika se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner, partner partnerske zveze ali neskljenjene partnerske zveze,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- vnuk, vnukinja,
- sorodnik po svaštvu do vštetega drugega kolena.

(4) Med bolniško odsotnostjo ali dopustom osebnega asistenta, ki je družinski član uporabnika, ga lahko nadomešča drug osebni asistent ali drug družinski član uporabnika, ne glede na sorodstveno razmerje, navedeno v prejšnjem odstavku.

4. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

(pridobitev in izguba statusa izvajalca osebne asistencije)

»(1) Izvajalec osebne asistencije pridobi status izvajalca osebne asistencije z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva.

(2) Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega varstva,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, če osebni asistenti na mesec pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije in mora za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposlovati še po enega dodatnega usklajevalca osebne asistencije,
- ima dokazilo o statusu iz 10. člena tega zakona,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima poravnane davke in prispevke.

(3) Izvajalec osebne asistencije v enem mesecu po vpisu v register izvajalcev osebne asistencije ministrstvu predloži kopije vrednotnic vseh uporabnikov, za katere izvaja osebno asistenco.

(4) Izvajalec osebne asistencije, ki zaradi objektivnih okoliščin nepričakovano izgubi uporabnika, in zato ne izpolnjuje zakonskega pogoja minimalnega števila uporabnikov, ima dva meseca časa, da izpolni ta zakonski pogoj. V tem času se pri preostalih uporabnikih osebna asistencija izvaja nemoteno.

(5) Izvajalcu osebne asistencije preneha status, če:

- preneha izvajati dejavnost osebne asistencije in o tem pisno obvesti ministrstvo v roku 15 dni od prenehanja opravljanja dejavnosti,
- preneha obstajati,
- v enem letu od vpisa v register ne začne izvajati storitev osebne asistencije,
- ne izpolnjuje več pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena in
- na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona.

(6) V primerih iz prejšnjega odstavka ministrstvo izda odločbo o izbrisu izvajalca osebne asistencije iz registra izvajalcev.

(7) Izvajalci osebne asistencije revidirajo računovodske izkaze vsako leto tako, da za vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o opravljenih dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, ugotovi, ali so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu in je zagotovljena njihova namenska poraba

(8) Izvajalci osebne asistencije ministrstvu predložijo letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu.

(9) Nadzor nad izvajanjem osebne asistencije izvajajo koordinatorji invalidskega varstva ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistencije ali po potrebi z nadzorom pri izvajalcu osebne asistencije oziroma pri uporabniku.«.

5. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18. člen

(usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije)

(1) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije morajo, preden začnejo prvič izvajati osebno asistencijo, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Program usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije lahko izvajajo izvajalci osebne asistencije, pri katerih so zaposleni, če izvajajo programe osebne asistencije, vsaj štiri leta. Če izvajalci osebne asistencije navedene programe izvajajo manj kot štiri leta, osnovno usposabljanje za osebne asistente organizira in izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inštitut) na podlagi programa, ki ga določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.

(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Vsebina programa usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije je določena v tretjem odstavku 19. člena tega zakona, praktični del usposabljanja za osebne asistente pa poteka pri uporabniku.

(5) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije se morajo vsako leto vsaj en delovni dan dodatno izobraževati za opravljanje osebne asistencije.«.

6. člen

V 19. členu se v prvem odstavku za besedilom »preden prvič koristita storitve osebne asistenc« doda besedilo »oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistenc«,«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Program usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike lahko izvajajo izvajalci osebne asistenc, če izvajajo programe osebne asistenc vsaj štiri leta. Če izvajalci navedene programe izvajajo manj kot štiri leta, usposabljanja organizira in izvaja inštitut na podlagi programa, ki ga določi minister, pristojen za invalidsko varstvo.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se za besedo »izvajalec« doda beseda »usposabljanja«.

Za novim četrtem odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistenc zavrne izvajanje osebne asistenc pri tem uporabniku.

(6) Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata vsako leto dodatno vsaj šest ur še dodatno izobraževati.«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedo »izvajanje« črta besedilo »in izbiro izvajalcev«.

7. člen

V 19.a členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka za koordinatorje invalidskega varstva organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: skupnost), usposabljanje članov strokovnih komisij pa organizira inštitut.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Usposabljanje koordinatorjev in članov strokovnih komisij se financira iz proračuna Republike Slovenije.«.

8. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»20. člen

(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistenc)

(1) Vlagatelj ali njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistenc na centru za socialno delo, ki je krajevno pristojen glede na stalno ali začasno prebivališče vlagatelja Vlagatelj, ki še ni dopolnil 18 let starosti, lahko vlogo vloži največ štiri mesece pred polnoletnostjo. Vloga vsebuje:

- osebno ime vlagatelja, EMŠO in naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
- dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti;
- zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstvenem stanju vlagatelja ter uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci;
- navedbo o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, povezanih z neodvisnim osebnim in družinskim življenjem, vključevanjem v okolje, izobraževanjem in zaposlitvijo;
- odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen ali se izobražuje;
- dokazila, s katerimi dokazuje vključenost v programe ali storitve iz 9. člena tega zakona;
- izjavo o resničnosti navedenih podatkov v vlogi z materialno in kazensko odgovornostjo,
- datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.

(2) Dokazila iz druge, pete in sedme alineje prejšnjega odstavka vlagatelj priloži, če z njimi razpolaga.

(3) Pristojni center za socialno delo pred imenovanjem strokovne komisije vlogo pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev za dodelitev pravice do osebne asistencije. Če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev, zavrne priznanje pravice do osebne asistencije.

(4) Kadar pristojni center za socialno delo ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, dvočlanska strokovna komisija (v nadaljnjem besedilu: komisija) inštituta poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistencije.

(5) Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistencije, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistencije.

(6) V odločbi iz prejšnjega odstavka mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistencije, do katerih je uporabnik upravičen, in obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistencija.

(7) Priloga odločbe o pravici do osebne asistencije je vrednotnica o osebni asistenci (v nadaljnjem besedilu: vrednotnica). Na vrednotnici se ugotovi, koliko ur osebne asistencije uporabniku pripada. Vrednotnico določi minister.

(8) Če se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije na podlagi drugega odstavka 22. člena zakona, na zahtevo vlagatelja, ki že ima pridobljeno pravico do osebne asistencije, odločba izdana v tem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi.

(9) Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistencije.

(10) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi.

(11) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije oziroma da do storitev osebne asistencije ni upravičen.

V 21. členu se v prvem odstavku za besedilom »osebne asistence« dodata vejica in besedilo »zoper katerega ni dovoljena pritožba«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Komisija je izvedenski organ, ki deluje v okviru inštituta. Člani izvedenskega organa so strokovnjaki s področja invalidskega, socialnega in zdravstvenega varstva. Člane izvedenskega organa imenuje upravni odbor inštituta na predlog direktorja inštituta. Izvedenski organ se financira iz proračuna Republike Slovenije.«.

10. člen

Za 22. členom se doda nov 22.a člen, ki se glasi:

»22.a člen (ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence)

(1) V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence se preverja ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistence, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistence.

(2) Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence se izvede po uradni dolžnosti najpozneje v petih letih od dneva pridobitve pravice do osebne asistence.

(3) Koordinator lahko pri posameznem uporabniku predlaga ponovno oceno tudi pred rokom iz prejšnjega odstavka, če zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistence ali druge okoliščine, ki utemljujejo ponovno oceno.

(4) Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, kot je določen za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistence. Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistence se uporabniku lahko prizna drugačen (večji, enak ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistence, ki so mu bile priznane z veljavno odločbo, oziroma da do storitev osebne asistence ni upravičen.

(5) Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi.«.

11. člen

V 29. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi »(centralna zbirka podatkov)«.

V prvem odstavku se:

- v prvem stavku za besedilom »zakonitih zastopnikih« doda besedilo »osebnih asistentih, strokovnih vodjih, usklajevalcih osebne asistence«, za besedilom »in odločbah« pa besedilo »o pravici do osebne asistence«;
- v osmi alineji pika nadomesti s podpičjem in dodata novi, deveta in deseta alineja, ki se glasita:
  - »– osebne podatke osebnih asistentov (osebno ime, EMŠO, strokovna izobrazba, usposobljenost iz 18. člena tega zakona, pravna podlaga, na podlagi katere izvaja delo osebnega asistenta, sorodstveno razmerje do uporabnika);
  - ☒ osebne podatke strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence (osebno ime, EMŠO, izobrazba iz 12. člena tega zakona, usposabljanje v skladu z 18. členom tega zakona, pravna podlaga za delo).«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Podatki iz centralne zbirke podatkov se hranijo trajno, razen podatkov iz devete alineje prvega odstavka tega člena, ki se hranijo pet let po prenehanju pravnega razmerja, na podlagi katerega je osebni asistent izvajal osebno asistenco.«.

12. člen

29.a člen se črta.

13. člen

V 30. členu se v drugem odstavku črta besedilo »in 29.a«.

V tretjem odstavku se:

– v prvi alineji za besedilom »prenehanja tega ukrepa« dodata vejica in besedilo »družinsko razmerje in registrirane zunajzakonske skupnosti«;

– v drugi alineji besedilo »družbenega varstva v skladu z zakonom, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb« nadomesti z besedilom »socialnega vključevanja invalidov v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov« in za besedo »motnjami« doda besedilo »odločbo o pridobitvi ali prenehanju statusa družinskega pomočnika, odločbo o rejništvu ter višina in trajanje dodatka za pomoč in postrežbo«;

– za dosedanje šesto alinejo doda nova sedma alineja, ki se glasi:

»– Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport – podatke o osebah, ki so vključene v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (osebno ime, EMŠO, obdobje vključitve, vrsta programa), in podatke o izvajalcu vzgojno-izobraževalnega programa;«;

– v dosednji sedmi alineji, ki postane osma alineja, za besedilom »postopkih prisilnega prenehanja« dodata vejica in besedilo »podatke o plačanih davkih in prispevkih«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov iz 29. člena tega zakona se lahko centralna zbirka podatkov na podlagi EMŠO povezuje s centralnim registrom prebivalstva in vsemi institucijami iz tretjega odstavka tega člena.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

(ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije)

Pri uporabnikih osebne asistencije, ki imajo v skladu z veljavno odločbo pravico do osebne asistencije, se po uradni dolžnosti uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije v skladu z novim 22.a členom zakona najpozneje v treh letih od uveljavitve tega zakona.

15. člen

(uskladitev statusa izvajalcev osebne asistencije)

(1) Izvajalci osebne asistencije, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencije in ne izpolnjujejo pogoja iz spremenjenega 10. člena zakona in pogojev iz novih prve, druge in tretje alineje spremenjenega drugega odstavka 12. člena zakona, se v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona statusno preoblikujejo oziroma izpolnijo pogoje iz novih prve, druge in tretje alineje spremenjenega drugega odstavka 12. člena zakona. Če v predpisanem roku ne izpolnijo pogojev iz tega odstavka, se po uradni dolžnosti izbrišejo iz registra izvajalcev osebne asistencije.

(2) Pogoj pridobljenega statusa iz spremenjenega 10. člena zakona ne velja za izvajalce osebne asistencije, ki so na dan uveljavitve tega zakona vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

(3) Če se izvajalec osebne asistencije odloči, da osebne asistencije ne bo več izvajal in zahteva izbris iz registra izvajalcev osebne asistencije, ali če mu je status izvajalca osebne asistencije odvzet po uradni dolžnosti, mora skupaj z uporabnikom in koordinatorjem uporabniku poiskati novega izvajalca osebne asistencije v enem mesecu od dneva, ko je zaprosil za izbris iz registra izvajalcev osebne asistencije ali mu je bil status odvzet po uradni dolžnosti. V tem obdobju mora izvajalec osebne asistencije nemoteno izvajati osebno asistenco za uporabnike.

16. člen
(zaposlitev osebnih asistentov namesto družinskih članov)

Ne glede na določbo tretjega odstavka spremenjenega 11. člena zakona lahko osebni asistent, ki je družinski član, še naprej opravlja delo osebnega asistenta, dokler se uporabniku ne zagotovijo novi osebni asistenti v skladu s spremenjenim 11. členom zakona, vendar ne dlje kot šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

17. člen
(družinski pomočnik)

Upravičenci, ki so bili upravičeni do družinskega pomočnika, preden so pridobili pravico do osebne asistencije v skladu s tem zakonom, lahko v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona na pristojnem centru za socialno delo ponovno uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, če prenehajo uveljavljati pravico do osebne asistencije. V tem primeru ni treba ponovno pridobiti mnenja o pravici do družinskega pomočnika invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

18. člen
(vzpostavitev izvedenskega organa)

Inštitut v treh mesecih od uveljavitve tega zakona vzpostavi izvedenski organ iz drugega odstavka spremenjenega 21. člena zakona.

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV K ČLENOM:

K 1. členu:

V 9. členu se natančneje določa razmerje med storitvami osebne asistencije in drugimi storitvami. Storitve institucionalnega varstva, družinskega pomočnika in dolgotrajne bolnišnične obravnave se v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega in zdravstvenega varstva, izključujejo s storitvami osebne asistencije. Dodatno (novela) se storitve osebne asistencije izključujejo z institucionalnim varstvom po predpisih, ki urejajo šolsko zakonodajo (domska oskrba, npr. Cirus Kamnik). Prav tako se osebna asistenca izključuje s storitvijo socialnega vključevanja prebivanje s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov. Osebna asistenca se izključuje tudi s prestajanjem zaporne kazni, saj v tem primeru uporabnik biva v zavodu za prestajanje kazni.

Osebna asistenca pa se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu kot tudi ne s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, vendar se odobrene ure osebne asistencije zmanjšajo za število odobrenih ur drugih storitev. Novost je, da enako velja tudi za ure, ko je uporabnik osebne asistencije vključen v vzgojno-izobraževalne programe. Trajanje vzgojno-izobraževalnih in izobraževalnih programov je odvisno od vrste programa. Pravici se izključujeta npr. v primeru, da ima uporabnik v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, pravico do spremljevalca. Vzgojno-izobraževalni programi se izvajajo do višješolskega oziroma visokošolskega študija, v višješolskem oziroma visokošolskem študiju pa se izvajajo izobraževalni programi. To pomeni, da imajo študenti lahko priznано osebno asistenco za čas študija. Ure osebne asistencije se zmanjšajo tudi za ure, ko je uporabnik upravičen do storitev socialnega vključevanja, razen storitve prebivanja s podporo, kjer se osebna asistenca izključuje. Člen dodatno določa, da se zmanjša število odobrenih ur osebne asistencije za število ur, za katere je bil vključen v programe in storitve v izvedbenem načrtu.

K 2. členu:

Zakon v veljavnem 10. členu opredeljuje, da se osebna asistenca izvaja kot nepridobitna dejavnost, lahko pa jo izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki, ki so na podlagi odločbe Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

Osebna asistenca se izvaja kot nepridobitna dejavnost. Z načelom nepridobitnega izvajanja osebne asistencije ni skladno, da so izvajalci osebne asistencije lahko samostojni podjetniki posamezniki. Podjetnik (s. p.) je namreč pravnoorganizacijska oblika, organizirana v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, ki opravlja pridobitno dejavnost. Bistvo izvajanja osebne asistencije ni pridobivanje dobička. V Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 57/18,13/19 in 128/20) je predpisana tudi metodologija za izračun cene ure osebne asistencije. Storitve osebne asistencije se financirajo iz proračuna Republike Slovenije. Prav nasprotje med izvajanjem osebne asistencije kot nepridobitne dejavnosti in izvajalci osebne asistencije, ki so organizirani kot samostojni podjetniki posamezniki v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za izvajanje pridobitne dejavnosti, je eden izmed razlogov za predlagane spremembe Zakona o osebni asistenci.

Zakon do sedaj ni določal, da bi morali imeti izvajalci določene izkušnje s področja izvajanja invalidskega ali socialnega varstva. Izvajanje storitev osebne asistencije zahteva posebna znanja izvajalca, zato je zaradi varstva uporabnikov dodan nov pogoj, in sicer da morajo izvajalci, ki niso invalidska ali humanitarna organizacija, delovati v javnem interesu na področju socialnega ali invalidskega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

Novela torej določa, da so izvajalci osebne asistencije lahko invalidske ali humanitarne organizacije ter zavodi in društva, ki pa morajo delovati v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva.

K 3. členu:

V 11. členu zakon opredeljuje osebne asistente. Ti so lahko fizične osebe, ki opravljajo osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistencije na podlagi pogodbe o zaposlitvi v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, po pogodbi civilnega prava ali kot samostojni podjetniki posamezniki, če so polnoletni, poslovno sposobni in iz kazenske evidence ne izhajajo, da so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih. Osebni asistenti morajo imeti opravljeno usposabljanje po zakonu. Osebni asistenti nimajo statusa izvajalcev osebne asistencije in se zato ne vpišejo v register izvajalcev osebne asistencije.

Kot podjetnik posameznik lahko osebni asistent opravlja osebno asistenco največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja. Po pogodbi civilnega prava, to je po podjemni pogodbi, ali kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev pa lahko osebni asistenti samo nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar največ 720 ur v koledarskem letu.

Za uporabnike storitev osebne asistencije je ključno, da se osebna asistencija izvaja kakovostno, kar pa je mogoče le, če osebni asistenti niso preobremenjeni in če osebne asistencije ne izvajajo več kot 40 ur tedensko, kar dovoljuje tudi delovnopravna zakonodaja. Pri samostojnih podjetnikih posameznikih ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da bi osebni asistent kot podjetnik posameznik lahko opravljal osebno asistenco tudi več kot osem ur dnevno, kar pa ne zagotavlja kakovosti izvajanja osebne asistencije. S predlogom se odpravlja ta anomalija. Novela tudi določa, da osebni asistenti, ki delajo na podlagi podjemne pogodbe ali kot občasno ali začasno delo dijakov ali študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojencev, lahko le nadomeščajo redno zaposlene osebne asistente, vendar ne več kot 720 ur v koledarskem letu. Navedena omejitev 720 ur v koledarskem letu izhaja tudi iz Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US in 189/20 – ZFRO), ki ureja začasno in občasno delo upokojencev.

Novela določa, da osebno asistenco kot osebni asistent lahko opravljata dva družinska člana uporabnika. Kot družinski član uporabnika se šteje zakonec ali zunajzakonski partner, partner iz zakonske zveze ali neskljenjene partnerske zveze, otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje, starš ali starš osebe iz prejšnje alineje, brat ali sestra, vnuk, vnukinja in sorodnik po svaštvu do vštetega drugega kolena. Med bolniško odsotnostjo ali dopustom osebnega asistenta, ki je družinski član, ga lahko nadomešča drug osebni asistent ali drug družinski član ne glede na zgoraj navedeno sorodstveno razmerje, ki pa mora izpolnjevati vse pogoje, ki se zahtevajo za osebnega asistenta.

Veljavni zakon ni omejeval družinskih članov, da ne bi smeli biti osebni asistenti uporabnikom, ki so njihovi družinski člani. Bistvo osebne asistencije je zagotavljati uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi.« Osebna asistencija daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi – iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. Če so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar je seveda v njihovo korist in skladno z načeli osebne asistencije. Zaradi navedenega opravljata osebno asistenco lahko največ dva družinska člana uporabnika.

K 4. členu:

12. člen zakona določa pogoje za podelitev in odvzem statusa izvajalca osebne asistencije ter vpis in izbris v register izvajalcev osebne asistencije.

Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj 10 uporabnikov,
- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencije, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, če osebni asistenti na mesec pri njem opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije in mora tako za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposlovati še po enega usklajevalca osebne asistencije,
- dokazilo o statusu invalidske oziroma humanitarne organizacije ali o pridobljenem statusu v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva za društva ali zavode,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s izvajanja osebne asistencije in
- ima poravnane davke in prispevke.

Novost je, da mora izvajalec osebne asistencije izvajati osebno asistenco za najmanj 10 uporabnikov. Naloge izvajalca osebne asistencije so predvsem strokovne. Pomaga uporabnikom pri upravljanju njihove osebne asistencije, skrbi za kakovostno izvajanje osebne asistencije, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistencije. Odgovoren je za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistencije. Namen zakona je zagotoviti, da uporabniki dobijo kakovostne in strokovne storitve osebne asistencije, in to vsi uporabniki enako, ne glede na to, koliko uporabnikom nudi osebno asistenco posamezni izvajalec osebne asistencije. Prav zaradi izenačitve uporabnikov v smislu kakovosti in strokovnosti izvajanja osebne asistencije novela zakona predvideva, da bodo morali imeti vsi izvajalci osebne asistencije zaposlenega strokovnega vodjo. Večji izvajalci morajo imeti poleg strokovnega vodje zaposlenega tudi usklajevalca osebne asistencije, in sicer če osebni asistenti pri njem opravijo 6.960 ur storitev osebne asistencije. Ure predstavljajo delo približno 40 osebnih asistentov, ki so zaposleni za polni delovni čas. Za vsakih nadaljnjih 3.480 opravljenih ur storitev osebne asistencije (delo 20 redno zaposlenih osebnih asistentov za polni delovni čas) pa bo moral izvajalec zaposliti dodatnega usklajevalca osebne asistencije.

Poleg navedenega morajo izvajalci osebne asistencije tudi revidirati računovodske izkaze vsako leto tako, da vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o opravljenih dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, ugotovi, ali so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja storitev osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu in je zagotovljena njihova namenska poraba skladno z določbami tega zakona.

Uvaja se nadzor nad izvajanjem osebne asistencije, ki ga bodo opravljali koordinatorji invalidskega varstva ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistencije ali po potrebi, in sicer z nadzorom pri izvajalcu osebne asistencije in pri uporabniku.

K 5. členu:

5. člen in naslednji členi urejajo usposabljanje.

5. člen določa usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistencije. Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije morajo opraviti usposabljanje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistencije. Programe usposabljanja lahko organizirajo in izvajajo

izvajalci osebne asistencije, pri katerih so osebni asistenti zaposleni, če izvajalci izvajajo osebno asistenco vsaj štiri leta. Kot izvajanje osebne asistencije se šteje tudi, če je izvajalec izvajal osebno asistenco po programih, ki jih je financiralo ministrstvo pred uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci. Če izvajalec osebne asistencije ne izvaja že štiri leta, usposabljanje za pri njem zaposlene osebne asistente organizira in izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

K 6. členu:

6. člen določa usposabljanje uporabnikov in njihovih zakonitih zastopnikov. Uporabniki in njihovi zakoniti zastopniki morajo opraviti usposabljanje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistencije. Programe usposabljanja lahko organizirajo in izvajajo njihovi izvajalci osebne asistencije, če izvajalci izvajajo osebno asistenco vsaj štiri leta. Kot izvajanje osebne asistencije se šteje tudi, če je izvajalec izvajal osebno asistenco po programih, ki jih je financiralo ministrstvo pred uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci. Če izvajalec osebne asistencije ne izvaja že štiri leta, usposabljanje za njegove uporabnike in zakonite zastopnike organizira in izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo. Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, lahko izvajalec zavrne izvajanje osebne asistencije pri tem uporabniku. Izvajalec osebne asistencije lahko zavrne izvajanje osebne asistencije v primeru, če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi. Člen tudi določa, da se morata uporabnik in zakoniti zastopnik vsako leto dodatno izobraževati vsaj šest ur.

K 7. členu:

19.a člen določa usposabljanje koordinatorjev invalidskega varstva in članov strokovne komisije. Novost je, da usposabljanje članov strokovnih komisij organizira in izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo. Inštitut je tudi razvijalec orodja za ocenjevanje potreb po osebni asistenci, zato je primerno, da člane strokovne komisije, ki na podlagi orodja za posameznega uporabnika kot izvedenski organ izdelajo mnenje o številu ur in storitvah osebne asistencije, organizira in izvaja inštitut.

Usposabljanje za koordinatorje invalidskega varstva pa tako kot do zdaj organizira in izvaja Skupnost centrov za socialno delo Slovenije.

Koordinatorji in tudi člani strokovnih komisij po uspešno končanem usposabljanju pridobijo potrdilo.

Usposabljanje koordinatorjev in članov strokovnih komisij se financira iz proračuna Republike Slovenije.

K 8. členu:

Spreminja se postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije. Določa se, da lahko vlagatelj vloži vlogo največ štiri mesece pred dopolnjenim 18. letom starosti. Razširja se nabor dokazil, ki jih mora vsebovati vloga, med drugim je treba priložiti dokazila o stopnji in vrsti invalidnosti, zdravstveno dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstvenem stanju vlagatelja ter uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov in drugo dokumentacijo, ki dokazuje vlagateljevo potrebo po osebni asistenci, navedbo o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, povezanih z neodvisnim osebnim in družinskim življenjem, vključevanjem v okolje, izobraževanje in zaposlitev, odločbo o priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči, dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi, če je zaposlen oziroma se izobražuje, dokazila, s katerimi dokazuje vključenost v programe ali storitve iz 9. člena zakona, ter izjavo o resničnosti navedenih podatkov v vlogi z materialno in kazensko odgovornostjo. Dokazila, ki izkazujejo neko pravico, so zahtevana le v primeru, če uporabnik z njo razpolaga.

Pristojni center za socialno delo po pregledu vloge lahko zavrne pravico do osebne asistence, če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev za priznanje pravice. Kadar pa ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za priznanje pravice, dvočlanska strokovna komisija, ki deluje v okviru inštituta, poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence. Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistence, v kateri mora biti naveden zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima.

Priloga odločbe o pravici do osebne asistence je vrednotnica o osebni asistenci. Na vrednotnici, ki jo določi minister, se ugotovi, koliko ur osebne asistence uporabniku pripada.

Določa se, da pritožba ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistence, kar omogoča uporabniku uporabo pravice od dneva vročitve naprej. Pri odločanju o pritožbi ali ponovnem postopku ugotavljanja pravice do osebne asistence pa je izvršljivost določena s prvim dnevom naslednjega meseca po izdani odločbi, kar omogoča zadosten čas, da uporabnik obvesti izvajalca osebne asistence o spremembi obsega pravice, ki je lahko tudi manjši, in drugačni opredelitvi vrst storitev osebne asistence.

K 9. členu:

Prvi odstavek 21. člena določa, da zoper mnenje komisije o številu ur in vsebini osebne asistence ni dovoljena pritožba. Mnenje je samo podlaga za odločitev v postopku priznanja pravice do osebne asistence.

Drugi odstavek določa delovanje izvedenskega organa v okviru Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo. V praksi se opaža, da zdajšnja ureditev strokovnih komisij za ocenjevanje potreb po osebni asistenci ni primerna. Število članov na seznamu izvedencev je preveliko, člani niso dovolj dobro seznanjeni s samim ocenjevalnim orodjem. Zato predlagamo, da se v okviru Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo ustanovi izvedenski organ, torej da bodo člani strokovnih komisij, ki jih bo imenoval upravni odbor inštituta na predlog direktorja inštituta, delovali v sklopu inštituta. Izvedenski organ se financira s proračuna Republike Slovenije.

K 10. členu:

Ugotovilo se je, da je nujno potrebna ponovna ocena upravičenosti do števila ur osebne asistence pri vseh uporabnikih. Osebna asistenca je namenjena aktivnemu življenju uporabnika, zato bo pri ponovnem ocenjevanju aktivnost uporabnika imela večjo težo pri določitvi števila ur osebne asistence pri posameznem uporabniku. Ponovna ocena opredeljuje ponovno oceno upravičenosti do osebne asistence. V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence se bo preverjala ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistence, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistence, po uradni dolžnosti najpozneje v petih letih od dneva pridobitve pravice do osebne asistence. Prav tako je dana predčasna možnost uvedbe postopka koordinatorju invalidskega varstva, kadar zazna spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistence ali druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno. Vsi uporabniki osebne asistence, ki so pravico do osebne asistence pridobili do začetka veljavnosti novele zakona, pa bodo ponovno ocenjeni v treh letih od uveljavitve zakona.

K 11. členu:

S spremembo 29. člena se razširja nabor podatkov v centralni zbirki podatkov, ki jo kot upravljavec podatkov obdeluje ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo. Centralna zbirka podatkov bo vsebovala podatke o uporabnikih osebne asistence, njihovih zakonitih zastopnikih, osebnih asistentih, strokovnih vodjih in usklajevalcih osebne asistence ter odločbah o pravici do osebne asistence. Nekoliko se

razširja sam nabor podatkov pri posamezni kategoriji zgoraj navedenih oseb. Določena je tudi hramba navedenih podatkov centralne zbirke.

K 12. členu:

Dosedanji 29.a člen se črta. Evidenca osebnih asistentov je prenesena v centralno zbirko podatkov in urejena v 29. členu.

K 13. členu:

V tretjem odstavku 30. člena se dodatno opredelijo podatki, ki jih centri za socialno delo in ministrstvo brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov drugih upravljavcev zbirk podatkov, ki so potrebni za vodenje postopkov v zvezi z uveljavljanjem pravice do osebne asistence. Prav tako se dodaja dostop do podatkov o osebah, ki so vključene v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov, in podatkov o izvajalcih navedenih programov pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 14. členu:

Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence se opravi v treh letih od začetka veljavnosti tega zakona. Po uradni dolžnosti se bo v postopku ponovne ocene presodila upravičenost do osebne asistence.

K 15. členu:

Člen določa prehodno obdobje za uskladitev statusa izvajalcev osebne asistence. Izvajalci osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence in ne izpolnjujejo na novo določenih pogojev po spremembi zakona, se bodo lahko v prehodnem obdobju šestih mesecev oziroma enega leta preoblikovali ali izpolnili pogoje iz 10. člena in/ali 12. člena drugega odstavka, prve, druge in tretje alineje tega zakona. Če se ne bodo ustrezno preoblikovali, bodo izbrisani iz registra izvajalcev osebne asistence.

Pogoj delovanja v javnem interesu na področju invalidskega ali socialnega varstva ne velja za izvajalce osebne asistence, ki so do začetka veljavnosti novele zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistence.

Če se izvajalec osebne asistence odloči, da ne bo več izvajal osebne asistence, ali mu je status izvajalca osebne asistence odvzet po uradni dolžnosti, mora uporabnikom v enem mesecu zagotoviti novega izvajalca osebne asistence. Izvajalci osebne asistence, ki v prehodnem obdobju ne bodo izpolnili pogojev za ponovni vpis v register izvajalcev osebne asistence, bodo po uradni dolžnosti izbrisani iz tega registra.

K 16. členu:

Doda se člen, ki dovoljuje, da družinski člani še naprej, vendar ne več kot šest mesecev, opravljajo delo osebnega asistenta. V tem času morajo zagotoviti nove osebne asistente, ki jih bodo nadomestili in ne bodo hkrati družinski člani uporabnika.

K 17. členu:

Upravičenci, ki so bili upravičeni do družinskega pomočnika, preden so pridobili pravico do osebne asistence po tem zakonu, lahko v šestih mesecih od začetka veljavnosti tega zakona na pristojnem centru za socialno delo ponovno uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, če prenehajo

uveljavljati pravico do osebne asistencе. V tem primeru ni treba ponovno pridobiti mnenja o pravici do družinskega pomočnika invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

K 18. členu:

Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo pa mora v treh mesecih od uveljavitve tega zakona oblikovati izvedenski organ iz 21. člena zakona.

K 19. členu:

Člen določa začetek veljavnosti in začetek uporabe zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

9. člen

(osebna asistenca in druge storitve)

(1) Pravica do osebne asistencence se izključuje s celodnevni institucionalni varstvom, družinski pomočnik in dolgotrajno bolnišnično obravnavo, ki jih urejajo predpisi s področja socialnega in zdravstvenega varstva.

(2) Pravica do osebne asistencence se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencence zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

(3) Pravica do osebne asistencence se ne izključuje s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravice do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencence zmanjša za število ur vključenosti v te storitve.

10. člen

(izvajalci osebne asistencence)

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost lahko izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

11. člen

(osebni asistent)

Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencence na podlagi pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja ali po podjemni pogodbi ali kot samostojni podjetnik posameznik, če:

- je polnoletna,
- je poslovno sposobna,
- iz kazenske evidence ne izhaja, da je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih in
- ima opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

12. člen

(pridobitev in izguba statusa izvajalca osebne asistencence)

(1) Izvajalec osebne asistencence pridobi status izvajalca osebne asistencence z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva.

(2) Izvajalec osebne asistencence se vpiše v register izvajalcev osebne asistencence, če:

- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencence, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva, v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistencence, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, za vsakih nadaljnjih 20 uporabnikov,
- ima poravnane davke in prispevke.

(3) Izvajalcu osebne asistencence preneha status, če:

- preneha izvajati dejavnost osebne asistencence in o tem pisno obvesti ministrstvo v roku 15 dni po prenehanju opravljanja dejavnosti,
- preneha obstajati,

- ne izpolnjuje več pogojev iz prejšnjega odstavka in
  - na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona.
- (4) V primerih iz prejšnjega odstavka minister izda odločbo o izbrisu izvajalca osebne asistencije iz registra izvajalcev.

18. člen

(usposabljanje osebnih asistentov)

(1) Osebni asistent je dolžan, preden prvič izvajati osebno asistenco, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Vsebina osnovnega usposabljanja je določena v drugem odstavku 19. člena tega zakona, praktičen del usposabljanja pa poteka pri uporabniku.

(3) Oseba, ki uspešno zaključi usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno zaključenem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Osebni asistent se mora na poziv izvajalca osebne asistencije vsako leto vsaj en delovni dan dodatno izobraževati za opravljanje osebne asistencije.

(5) Podrobnejši program usposabljanja, pogoje za njegovo izvajanje in izbiro izvajalcev določi minister.

19. člen

(usposabljanje uporabnikov)

(1) Uporabnik osebne asistencije in njegov zakoniti zastopnik, če ga ima, sta dolžna, preden prvič koristita storitve osebne asistencije, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.

(2) Osnovna vsebina programa usposabljanja uporabnikov in zakonitih zastopnikov mora vsebovati: pravice, ki izhajajo iz Konvencije o pravicah invalidov in zakona, ki ureja delovna razmerja, pomen osebne asistencije, odnos in komunikacija uporabnik – osebni asistent, pravice in obveznosti uporabnikov in osebnih asistentov ter izvajalcev osebne asistencije, varstvo in zdravje pri delu in seznanitev z etičnimi načeli v socialnem varstvu.

(3) Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec.

(4) Podrobnejši program usposabljanja, pogoje za njegovo izvajanje in izbiro izvajalcev določi minister.

19.a člen

(usposabljanje koordinatorjev in članov strokovne komisije)

(1) Koordinatorji in člani komisije iz 21. člena tega zakona morajo, preden prvič začnejo izvajati naloge v zvezi z osebno asistenco, opraviti usposabljanje po tem zakonu.

(2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Skupnost).

(3) Oseba, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda Skupnost.

(4) Koordinatorji in člani komisije se morajo vsako leto vsaj en delovni dan dodatno usposablјati za opravljanje del v povezavi z osebno asistenco.

(5) Podrobnejši program usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

20. člen

(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistencije)

(1) O pravici do osebne asistencije odloča center za socialno delo, ki je krajevno pristojen glede na stalno ali začasno prebivališče uporabnika.

(2) Uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistencije na centru za socialno delo iz prejšnjega odstavka. Vloga vsebuje:

- osebno ime vlagatelja, EMŠO in naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
- navedbo o potrebi po storitvah osebne asistencije pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;

- navedbo o prejemanju dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi;
- datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.

(3) Odločba o pravici do osebne asistencije se izda na podlagi mnenja strokovne komisije centra za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: komisija).

(4) V odločbi iz prejšnjega odstavka mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistencije, do katerih je uporabnik upravičen, in obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistencija.

(5) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo izvedensko mnenje.

21. člen

(mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistencije)

(1) Komisija izdelava mnenje o številu ur in vsebini osebne asistencije.

(2) Komisijo sestavljata dva izvedenca. Izvedenca se imenujeta z liste izvedencev, ki jo vodi ministrstvo. Na listi so strokovnjaki s področja socialnega varstva, strokovnjaki s področja zdravstvenega varstva in strokovnjaki – predstavniki uporabnikov po vrsti invalidnosti. Uporabnik osebne asistencije lahko zahteva, da je en član komisije predstavnik uporabnikov.

(3) Komisija izdelava mnenje iz prvega odstavka tega člena na podlagi osebnega razgovora z uporabnikom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom na domu uporabnika. Pri ocenjevanju vrste, vsebine in obsega potreb komisija in uporabnik oziroma zakoniti zastopnik uporabljata standardiziran ocenjevalni obrazec o aktivnostih, za katere uporabnik potrebuje pomoč in jih sam ne more opraviti.

(4) Pravica do osebne asistencije je izražena v obsegu ur na teden.

(5) Pri določitvi ur osebne asistencije se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

(6) Obrazec mnenja iz prvega odstavka tega člena in standardizirani ocenjevalni obrazec iz tretjega odstavka tega člena določi minister.

29. člen

(evidenca uporabnikov osebne asistencije)

(1) Za potrebe odločanja o pravici do osebne asistencije, načrtovanje politike, spremljanja stanja ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene se vodi informatizirana zbirka podatkov o uporabnikih osebne asistencije in njihovih zakonitih zastopnikih in odločbah (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov). Centralna zbirka podatkov vsebuje naslednje podatke:

- osebne podatke uporabnika osebne asistencije in njegovega zakonitega zastopnika (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, rojstni podatki, naslov nudenja osebne asistencije, osebno ime zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima);
- vrsto invalidnosti;
- dodatek za pomoč in postrežbo oziroma druge denarne prejemke, ki jih prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistencije;
- datum pričetka ter prenehanja izvajanja osebne asistencije;
- storitve osebne asistencije, ki se mu nudijo;
- odobrene ure osebne asistencije;
- podatki o izvajalcu osebne asistencije, ki mu nudi osebno asistenco.

(2) Centralno zbirko podatkov obdeluje ministrstvo kot upravljavec centralne zbirke podatkov.

(3) Podatki iz evidence uporabnikov osebne asistencije se hranijo deset let po preteku pravice do osebne asistencije, po preteku roka se arhivirajo.

29.a člen

(evidenca osebnih asistentov)

(1) Za potrebe vodenja dejansko opravljenih ur osebne asistence pri posameznem uporabniku in spremljanje stanja ter za znanstveno raziskovalne namene, se vodi evidenca osebnih asistentov, ki vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime osebnega asistenta,
- spol,
- strokovna izobrazba,
- usposobljenost iz 18. člena tega zakona,
- pravna podlaga, na osnovi katere izvaja dela osebnega asistenta.

(2) Evidenco osebnih asistentov vodi in obdeluje ministrstvo.

(3) Podatki iz evidence osebne asistence se hranijo pet let po prenehanju pravnega razmerja, na podlagi katerega je osebni asistent izvajal osebno asistenco.

30. člen

(pridobivanje podatkov)

(1) Podatki iz 29. člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni za uveljavljanje pravice do osebne asistence, se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik centru za socialno delo da vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirk podatkov.

(2) Podatki iz 12. in 29.a člena tega zakona, ki so po tem zakonu potrebni zaradi preverjanja pogojev za izvajalca osebne asistence, se zbirajo neposredno od izvajalca osebne asistence ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Centri za socialno delo in ministrstvo podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

- Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo prebivalca, ki uveljavlja pravice po tem zakonu, stalno ali začasno prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa);
- centrov za socialno delo – podatke o oblikah družbenega varstva po zakonu, ki ureja družbeno varstvo duševno in telesno prizadetih oseb, odločbo o pridobitvi statusa otroka s posebnimi potrebami, podatke o prejemnikih dodatka za nego otroka (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe, motnje v duševnem razvoju oziroma slep ali slaboviden otrok oziroma gluha ali naglušna otrok oziroma gibalno oviran otrok oziroma otrok z več motnjami);
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz zbirke podatkov o uživalcih dodatka za pomoč in postrežbo (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice, vrsta potrebe po tuji pomoči in postrežbi in znesek dodatka za pomoč in postrežbo);
- upravnih enot – podatke o vojnih invalidih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe o pravici do dodatka za pomoč in postrežbo);
- Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz poslovnega registra (matična in davčna številka, naziv in sedež poslovnega subjekta, tekoči račun poslovnega subjekta);
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o prijavi v obvezna socialna zavarovanja za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistence pri izvajalcih osebne asistence (podlaga za prijavo v zavarovanje, datum začetka in prenehanja zavarovanja, delovni oziroma zavarovalni čas);

- Finančne uprave Republike Slovenije – podatke iz davčnega registra za izvajalce osebne asistencije (davčna številka, firma oziroma ime, sedež in naslov, številke plačnih računov v Republiki Sloveniji, podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja).

(4) O pridobivanju podatkov iz tega člena ni potrebno predhodno seznaniti osebe, na katero se podatki nanašajo.

(5) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov iz 29. in 29.a člena tega zakona se lahko povezuje centralna zbirka podatkov s centralnim registrom prebivalstva na podlagi EMŠO.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo, da Državni zbor RS obravnava predlog novele zakon po skrajšanem postopku. Želi se odpraviti pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju zakona predvsem je potrebno uskladiti status izvajalcev osebne asistence saj samostojni podjetniki delujejo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah za pridobivanje profita osebna asistenca pa je neprofitna dejavnost. Poleg tega je potrebno ponovno oceniti uporabnike, ki so že upravičeni do pravice do osebne asistence saj se je izkazalo, da strokovne komisije niso ocenjevale po enotnih merilih. Predvideva se, da bodo s ponovno oceno nekateri uporabniki osebne asistence, ki le te ne potrebujejo za aktivno življenje izgubili to pravico. Poleg tega je namen osebne asistence spodbuda k samostojnejšemu življenju uporabnikov zato je potrebno omejiti tudi družinske člane kot osebne asistente.

VI. PRILOGE

- MSP test
- Osnutek Pravilna o osebni asistenci